

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА КРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

DOI: <https://doi.org/10.32620/cher.2023.2.07>

Постановка проблеми. Проблематика дослідження стосується високого рівня інфляції, низьких темпів зростання, високої внутрішньої та зовнішньої заборгованості, що знижують стимули для інвестицій, необхідних для відновлення зростання та підвищення рівня життя та підвищують ступінь фінансової фрагментації. Означено, що сучасний слабкий попит та висока вартість банківських позик чинитимуть тиск на світові фінансові ринки, що змусить багатонаціональні компанії скоротити витрати: від скорочення операційних витрат до звільнення працівників. Обґрунтовано взаємозалежність перебоїв в ланцюжку постачань та рівня ділової активності підприємств аерокосмічної галузі. *Метою дослідження є* аналіз тенденцій та ризиків існуючих концепцій гарантування фінансової безпеки країни у контексті систематизації сучасних положень та занепокоєнь провідних фінансистів відносно вірогідності світової фінансової рецесії в умовах цифровізації соціально-економічних процесів. *Методологічною основою дослідження* стали наукові публікації та монографічні видання, статті журналів та матеріали науково-практичних конференцій. Під час проведення дослідження було використано контент-аналіз наукової періодики; порівняльний критичний аналіз існуючих підходів та методів аналізу фінансової стійкості та податкового навантаження; аналіз господарської діяльності підприємств аерокосмічної галузі; статистичні методи аналізу. *Основною гіпотезою дослідження* стало припущення припущення можливості відновлення виробничого потенціалу підприємств аерокосмічної галузі за рахунок впровадженні новітніх фінансово-господарських технологій цифрової трансформації України, національних проєктів з розвитку підприємництва, платформ цифрової взаємодії. *Виклад основного матеріалу.* Проаналізовано перелік необхідних навичок працівників для відповідності сучасним потребам суспільства на теперішньому етапі фінансово-економічного розвитку. Наведено класифікацію необхідної перекваліфікації працівників до 2025 р. через зростання впровадження технологій та рівня їхнього опанування. Запропоновано проводити ефективну політику у сфері забезпечення фінансового ринку інструментами банківського регулювання та залучення нових інвестиційних ресурсів із гарантуванням інвесторам повернення власних коштів. *Оригінальність та практична значимість* означено в розробці методичного підходу до визначення індикаторів фінансової безпеки країни умовах цифровізації соціально-економічних процесів. *Висновки та перспективи подальших досліджень.* Стаття може сприяти розробці нових фінансових інструментів та технологій, які враховують цифрові тренди. Висвітлено можливості використання блокчейн-технологій, штучного інтелекту та автоматизованих систем для забезпечення фінансової безпеки країни. Охарактеризовані методики оцінювання потенційних загроз, ефективність заходів безпеки та визначити пріоритети в інвестуванні в цифрову безпеку.

Ключові слова:

фінансова рецесія, цифровізація, фінансова безпека, штучний інтелект, банківські ризики, соціально-економічні процеси.

FINANCIAL SECURITY OF THE COUNTRY IN TERMS OF DIGITIZATION OF SOCIO-ECONOMIC PROCESSES

Formulation of the problem. The issues of the study concern the high level of inflation, low growth rates, high internal and external debt, which reduce the incentives for investment necessary to restore growth and improve the standard of living and increase the degree of financial fragmentation. It is noted that today's weak demand and the high cost of bank loans will put pressure on global financial markets, which will force multinational companies to cut costs: from cutting operating costs to laying off workers. The interdependence of disruptions in the supply chain and the level of business activity of aerospace enter-

¹ Ліхоносова Ганна Сергіївна, д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Likhonosova Ganna, Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of Finance, Accounting and Taxation Department, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6552-8920>

e-mail: a.likhonosova@gmail.com

prises is substantiated. *The purpose of the study* is to analyze the trends and risks of existing concepts of guaranteeing the financial security of the country in the context of systematization of modern provisions and concerns of leading financiers regarding the probability of a global financial recession in the conditions of digitalization of socio-economic processes. Scientific publications and monographic editions, magazine articles and materials of scientific and practical conferences became the *methodological basis of the research*. Content analysis of scientific periodicals was used during the research; comparative critical analysis of existing approaches and methods of analysis of financial stability and tax burden; analysis of economic activity of enterprises in the aerospace industry; statistical methods of analysis. *The main hypothesis of the study* was the assumption of the possibility of restoring the production potential of aerospace enterprises due to the introduction of the latest financial and economic technologies of digital transformation of Ukraine, national projects for the development of entrepreneurship, digital interaction platforms. *Presenting main material*. The list of necessary skills of employees to meet the modern needs of society at the current stage of financial and economic development is analyzed. The classification of the necessary retraining of employees until 2025 due to the growth of the introduction of technologies and the level of their mastery is presented. It is proposed to carry out an effective policy in the field of providing the financial market with banking regulation instruments and attracting new investment resources with a guarantee for investors to return their own funds. *The originality and practical significance* are defined in the development of a methodical approach to determining indicators of the country's financial security under the conditions of digitalization of socio-economic processes. *Conclusions and prospects for further research*. The article can contribute to the development of new financial instruments and technologies that take into account digital trends. The possibilities of using blockchain technologies, artificial intelligence and automated systems to ensure the financial security of the country are highlighted. The methods of assessing potential threats, the effectiveness of security measures and determining priorities in investing in digital security are characterized.

Key words:

financial recession, digitalization, financial security, artificial intelligence, banking risks, socio-economic processes.

Постановка проблеми. Важливість фінансової безпеки країни набуває нових розмірів в умовах цифровізації соціально-економічних процесів. Розширення цифрових технологій і перехід до електронного середовища створюють нові можливості для фінансового сектору, але водночас породжують нові загрози і ризики. У такому контексті необхідно забезпечувати ефективний захист фінансових систем від кібератак, фінансового шахрайства та інших цифрових загроз. Сучасний світ надає пріоритетам успішного розвитку країни в рівні розвитку соціально-економічних процесів та їх фінансового забезпечення. Події останніх років створюють нові негативні чинники, які спричиняють загрозу не тільки суто фінансовій, але й національній безпеці держави.

Сучасні економічні процеси характеризуються високим ступенем бурхливості, мінливості та хиткістю будь-якого сформованого фундаменту. А отже, діяльність сучасних суб'єктів господарювання стикається з необхідністю бути відповідними постійним змінам та неочікуваним впливам зовнішнього середовища. Такі впливи та чинники, що їх спричиняють, не завжди є сприятливими для діяльності підприємства, а це означає, що компаніям необхідно бути весь час готовими до всіляких загроз та небезпек. У таких умо-

вах все гостріше постає питання фінансової безпеки в цілому країни за умов непередбачувальних ризиків.

Події 2022 року та наслідки майже дворічної світової пандемії, відсутність впевненості у подальшому сталому розвитку стають підґрунтям започаткування процесів фінансової рецесії та, як наслідок, соціального збурення населення. Всесвітнім економічним форумом в Давосі до його відкриття у 2023 р. серед фінансистів приватного та державного секторів було проведено опитування, яке показало, що 75% опитаних очікують на глобальну рецесію у 2023 році. Близько 18% вважають настання глобальної рецесії «вкрай імовірним». Це більш ніж удвічі більше, ніж у попередньому опитуванні, проведеному у вересні 2022 року. Лише третина респондентів бачать малу ймовірність цьогорічної рецесії [1]. Голова Всесвітнього економічного форуму у 2023 року наголосив, що нинішня висока інфляція, низькі темпи зростання, висока заборгованість та високий ступінь фрагментації знижують стимули для інвестицій, необхідних для відновлення зростання та підвищення рівня життя найбільш уразливих верств населення у світі.

Опитування організації ґрунтувалося на 22 відповідях групи старших економістів з міжнародних агентств, включаючи Міжнарод-

дний валютний фонд, інвестиційні банки, транснаціональні корпорації та перестраховиків. Опитування було проведено після того, як у січні 2023 Світовий банк знизив свої прогнози зростання на 2023 рік [2] до рівня, близького до рецесії, для багатьох країн, оскільки вплив підвищення процентних ставок центральним банком посилюється, військові дії на території України тривають, а сталі світові економічні стимули перестають працювати ефективно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наразі, все більше вчених приділяють увагу дослідженню питань протидії фінансовим загрозам. З розвитком інформаційних технологій та активному використанню штучного інтелекту все більша кількість сфер впроваджує їх у свою діяльність [3, с. 334-342]. І сьогодні вже неможливо уявити функціонування сучасного суб'єкта господарювання без використання інформаційних технологій та штучного інтелекту.

Значний внесок у дослідження практичних аспектів формування фінансової безпеки та моделей діагностики рівня життя та соціального моделювання в цілому зробили К. Грін [4, с.251-267], Н. Л. Марусяк, Н. А. Бак [5, с. 109-113], Пантелеєва Н. М. [6, с. 22-37] та інші дослідники

Авторські дослідження були спрямовані на пошук сучасних важелів та індикаторів визначення рівня фінансової безпеки різних суб'єктів господарювання [7; 8]. Проте актуальність дослідження взаємозв'язку фінансової безпеки різних суб'єктів господарювання та можливостей застосування інструментів штучного інтелекту з кожним днем тільки зростає.

Отже, **метою статті** є аналіз тенденцій та ризиків існуючих концепцій гарантування фінансової безпеки країни у контексті систематизації сучасних положень та занепокоєнь провідних фінансистів відносно вірогідності світової фінансової рецесії в умовах цифровізації соціально-економічних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. За останні три десятиріччя світова економіка зросла приблизно втричі. Але сьогодні існує нова небезпека торгівельної фрагментації та розпаду світу на блоки-суперники.

Сьогодні світ стикається з великої кількістю нагальної проблематики: від глобального економічного спаду, геополітичного

напруження та зміни клімату до кризи вартості життя та високого рівня боргу.

Зрештою, економічна інтеграція допомогла мільярдам людей стати освіченішими, багатшими та здоровішими. За словами Голови МВФ, після закінчення холодної війни розмір світової економіки збільшився приблизно втричі, і майже 1,5 млрд людей вирвалися з крайньої бідності. Ці дивіденди миру та співробітництва слід не прогаяти» [9]. Традиційно дослідники майже не вивчали процес діяльності з точки зору індивідуальних потреб та фінансової безпеки, не пов'язують її з особливостями ціннісних орієнтирів, тобто фактично особистість працівника досить часто існує автономно від процесу виробництва та зароз фінансовій безпеці.

Якщо розглядати сферу застосування штучного інтелекту [10; 11; 12] у різноманітних секторах прояву фінансової безпеки, треба зазначити, що:

- в фінансово-банківській сфері штучний інтелект найчастіше використовується для аналізу, прогнозування, прийняття управлінських рішень, організації клієнтського сервісу, безпеки (наприклад, розпізнавання обличчя);

- в маркетингу штучний інтелект активно використовується насамперед для ефективного таргетингу, аналізу, отримання якісних даних стосовно цільової аудиторії та як інструмент для прогнозування щодо майбутніх уподобань відповідного сегмента ринку;

- в торгівлі використовує штучний інтелект для оптимізації складських запасів, ціноутворення, як інструмент для прийняття рішень щодо акцій та розпродажу, аналізу купівельної корзини;

- у зв'язку, штучний інтелект насамперед використовується для аналізу бази своїх клієнтів. Але він також може застосовуватися для роботи з клієнтами (наприклад, за допомогою чат-ботів), формування тарифів, безпеки (виявлення неправомірних дзвінків);

- у сфері транспорту штучний інтелект використовує для оптимізації (наприклад, побудови найкоротшого шляху доставки сировини чи матеріалів), автоматизації (наприклад, системи автоматичного керування чи автопілот) тощо.

Проте, саме промисловість є чи не найбільш продуктивним для використання штучного інтелекту, адже саме в ньому застосування сучасних інформаційних технологій дозволяє не тільки утворити певний економі-

чний ефект, але і напряду пов'язано із запобіганням помилок, що виникають через наявність людського чинника, та безпекою праці. Тому можна казати, що насамперед в цьому секторі штучний інтелект використовується як певні автоматизовані інструменти та когнітивні помічники [3]. Але також майже кожна сфера економіки зараз у той чи іншій спосіб використовує застосування штучного інтелекту для прогнозування, прийняття управлінських рішень, оптимізації витрат.

Сучасний штучний інтелект завдяки самонавчанню вже не потребує такої великої частки втручання людини, яку раніше вимагали автоматизовані системи. І це призводить до того, що досить велику кількість роботи штучний інтелект вже може виконувати самостійно (формувані прогнози, керувати автомобілем, писати нескладні тексти тощо).

Крім торгових обмежень і бар'єрів на шляху поширення технологій, загроза фінансовій безпеці може відчуватися через обмеження на перехресні — прикордонна міграція, скорочення потоків капіталу та різкий спад міжнародного співробітництва, через що світ буде ще більш схильний до потрясінь.

Це буде особливо складно для тих, хто найбільше страждає від фрагментації. Споживачі з нижчим доходом у країнах з розвинутою економікою втратять доступ до дешевших імпортованих товарів. Невеликі економіки з відкритим ринком дуже постраждають через свою сильну залежність від відкритої торгівлі.

А країни з ринком, що формується, і країни, що розвиваються, більше не отримають вигоди від вторинних ефектів технологій, які сприяли зростанню продуктивності і рівня життя. Замість того, щоб наздогнати рівень доходів країн з розвинутою економікою, країни, що розвиваються, ще більше відставатимуть.

Підтвердженням поширення такого стану світової економіки є, зокрема, складна ситуація із балансуванням економіки України. У жовтні 2022 р. в межах RFI (Rapid financing instrument) програми Україна та Міжнародний валютний фонд домовилися про ще один кредит — на \$1,3 млрд. Проте, на жаль, це проблему вивільнення обігових коштів з економіки України, не вирішує. Мова йде про більш дорогий кредит, який у більшості піде на виплату відсотків за попередньо отриманими кредитними траншами та борговими зобов'язаннями. Так, за даними Міністерства

фінансів України, дефіцит бюджету країни в 2022 р. склав 847,2 млрд гривень (близько \$22,94), що на 362,5 % більше, ніж у попередній — 2021 рік. Основною причиною цього стало зростання видатків на 65%. Зокрема, через проведення військових дій на території України військові видатки зросли на 525%, а їхнє співвідношення до загальних витрат збільшилося до 37,6% відносно попереднього року (у 2021 р. цей показник становив 8,5%).

Після 24.02.2022 р. розраховувати на активізацію інвестиційного клімату, на що сподівалася Україна до цього, не є реалістичним. В умовах військових дій податкові надходження радикально впали, а видатки на оборону суттєво вирости. Попри це 10 березня 2022 року Україна розірвала попередню програму співпраці з МВФ, не отримавши за нею близько 700 млн дол. Річ у тім, що виконати попередні домовленості, наприклад, звести дефіцит бюджету до 3,5% від ВВП або провести підготовку до приватизації держбанків, та отримати наступні транші в умовах війни було неможливо.

Натомість фонд виділив Україні \$1,4 млрд екстреного кредиту без жодних умов у межах програми RFI (Rapid financing instrument). Окрім екстреного фінансування, у 2022 році уряд України проводив перемовини щодо продовження довгострокової кредитної програми з МВФ. Хоча у Статуті МВФ немає чіткої заборони на фінансування держав, де ведуться бойові дії, надати позику, станом на березень 2023 р. МВФ Україні відмовив у такій програмі.

Початок 2023 р. став для фінансистів світу дуже тривожним. Декілька банківських установ світового масштабу раптом опинилися на межі банкрутства. Інфляція в США, за словами заступника глави МВФ Г. Гопінат, поки не взята під контроль, і Федеральній резервній системі ще рано оголошувати про перемогу у боротьбі із зростанням цін.

У той же час цифровізація соціально-економічних процесів приводить до зростання обсягів цифрових транзакцій та збільшення кількості осіб і організацій, що користуються електронними фінансовими послугами. Це вимагає розробки та впровадження нових кібербезпекових механізмів, спрямованих на забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності фінансової інформації.

Однією з головних загроз є кібератаки на фінансові установи та системи. Злочинці використовують різні методи, включаючи

фішинг, віруси, зловмисні програми та атаки на інфраструктуру. В умовах цифрової економіки, коли фінансові транзакції відбуваються електронним шляхом, успішні кібератаки можуть призвести до серйозних фінансових втрат і порушення довіри.

Додатковою загрозою є зростання фінансового шахрайства в електронному середовищі. Кіберзлочинці використовують різні методи, такі як крадіжка особистих даних, шахрайство з використанням крадених кредитних карток та ідентифікаційної документації. Це може призвести до фінансових втрат як для окремих громадян, так і для фінансових установ.

Для забезпечення фінансової безпеки країни в умовах цифровізації соціально-економічних процесів необхідно вживати комплексних заходів. Варто розглянути використання технологій блокчейну для забезпечення безпеки транзакцій та ідентифікації осіб, використання штучного інтелекту для виявлення кіберзагроз та підвищення обізнаності громадськості щодо кібербезпеки.

Узагальнюючи, слід зазначити, що наведені аспекти забезпечення фінансової безпеки в епоху цифрових технологій є підґрунтям для подальших досліджень та розробок за даної тематики. Результати можуть бути використані для розробки стратегій, політик та механізмів, спрямованих на забезпечення стійкості та захисту фінансової системи країни в умовах цифрової економіки.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В результаті проведеного аналізу можна відзначити, що початок 2023 р. став для фінансистів світу дуже тривожним. Декілька банківських установ світового масштабу раптом опинилися на межі банкрутства. Вірогідність світової фінансової рецесії за прогнозами провідних економістів світу стає реальністю 2023-2024 років. Проте, світова пандемія COVID-2019 дала значний поштовх в розвитку віддаленій роботі та цифровізації документообігу, а газова криза спонукала закликам до енергозаощадження. Саме тому, виникнення нових загроз фінансової рецесії може створити нові цивілізаційні прориви сталого розвитку.

Отже, практична значимість дослідження полягає у її потенційній здатності вплинути на розробку стратегій безпеки, покращення кібербезпекових механізмів, стимулювання інновацій в фінансовій сфері, нав-

чання фахівців та підтримку прийняття рішень в контексті цифрової економіки.

Література

1. Markovitz G., Karunska K. How can businesses prepare for economic turbulence in 2023? World Economic Forum. Davos 2023 Trade and Investment. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2023/01/chief-economists-outlook-business-prepare-recession-davos-2023> (дата звернення: 23 травня 2023)
2. Kose A. Sharp Slowdown in Growth Could be Widespread, Increasing Risks to Global Economy. World Bank Expert Answers. World Bank Group. 2023. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/video/2023/01/10/global-economic-prospects-slowdown-growth-risks-economy-expert-text> (дата звернення: 13 травня 2023)
3. Станіна О. Роль штучного інтелекту в забезпеченні економічної безпеки держави. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 1. С. 337 – 342.
4. Green K. B. de. Cognitive Models of International Decision making and International Stability. *Systems Research*. 1997. Vol. 4. № 4. P. 251–267.
5. Марусяк Н. Л., Бак Н. А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2022. № 2. С. 109–113.
6. Пантелеєва Н. М. Фінансова безпека в умовах цифрової економіки: очікування і реальність. *Фінансовий простір*. 2020. № 2(38). С. 22–37.
7. Ліхоносова Г. С., Бортнікова А. Сучасні соціально-поведінкові виклики: вплив на обліково-податкову результативність підприємств аерокосмічної галузі. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-30>
8. Likhonosova G., Aleksejeva L., Zieiniiev T., Shalbayeva S. Approaches to ensuring the economic security of the relocated business. Access to science, business, innovation in digital economy, ACCESS Press, 2023. № 4(1). P. 115-129.
9. Purdy M., Daugherty P. Why Artificial Intelligence is the Future of Growth, Accenture. 2016. P. 27. URL: <https://www.accenture.com/acnmedia/PDF-52/>(дата звернення: 26 травня 2023).

10. Chen N., Christensen L., Gallagher K. Global Economic Impacts Associated with Artificial Intelligence. P. 23 URL: https://www.analysisgroup.com/globalassets/cont/insights/ag_full_report_economic_impact_of_ai.pdf (дата звернення: 26 травня 2023).

11. Osonde A., Welser W. An Intelligence in Our Image: The Risks of Bias and Errors in Artificial Intelligence, Santa Monica, Calif.: RAND Corporation, RR-1744-RC, 2017. As of September 12, 2017. URL: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR1744.html (дата звернення: 26 травня 2023).

12. Cheatham B., Javanmardian K., Samandari, H. Confronting the risks of artificial intelligence. April 2019. URL: <https://www.healthindustryhub.com.au/wp-content/uploads/2019/05/Confronting-the-risks-of-AI-2019.pdf> (дата звернення: 26 травня 2023).

References

1. Markovitz, G., Karunska, K. (2023). How can businesses prepare for economic turbulence in 2023? World Economic Forum. Davos 2023 Trade and Investment. Retrieved from: <https://www.weforum.org/agenda/2023/01/chief-economists-outlook-business-prepare-recession-davos-2023/> (application date: May 13, 2023)

2. Kose, A. (2023). Sharp Slowdown in Growth Could be Widespread, Increasing Risks to Global Economy. World Bank Expert Answers. World Bank Group. Retrieved from: <https://www.worldbank.org/en/news/video/2023/01/10/global-economic-prospects-slowdown-growth-risks-economy-expert-text=recession> (application date: May 13, 2023)

3. Stanina, O. (2021). The role of artificial intelligence in ensuring the economic security of the state. *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 1, 337-342.

4. Green, K. B. (1997). Cognitive Models of International Decision making and International Stability. *Systems Research*, 4, 251–267.

5. Marusiak, N. L., Bak, N. A. (2022). Financial security of the enterprise and threats of its loss in the modern economic environment. *Economy and the state*, 2, 109-113.

6. Panteleeva, N.M. (2020). Financial security in the conditions of the digital economy: expectations and reality. *Financial space*, 2(38), 22–37.

7. Likhonosova, G., Bortnikova, A. (2023). Modern socio-behavioral challenges: impact on the accounting and tax performance of aerospace enterprises. *Economy and society*, 49 <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-30>

8. Likhonosova, G., Aleksejeva, L., Zieiniiev, T. and Shalbayeva, S. (2023). Approaches to ensuring the economic security of the relocated business. *Access to science, business, innovation in digital economy, ACCESS Press*, 4(1), 115-129.

9. Purdy, M., Daugherty, P. (2016). Why Artificial Intelligence is the Future of Growth, Accenture, 27. Retrieved from: https://www.accenture.com/t20170524T055435_w_/ca-en/_acnmedia/PDF-52/Accenture-Why-AI-is-the-Future-of-Growth.pdf (application date: May 26, 2023).

10. Chen, N., Christensen, L. and Gallagher, K. (2023). Global Economic Impacts Associated with Artificial Intelligence, 23. Retrieved from: https://www.analysisgroup.com/cont/insights/publishing/l_report_economic_impact_of_ai.pdf (application date: May 26, 2023).

11. Osonde A., Welser W. (2017). An Intelligence in Our Image: The Risks of Bias and Errors in Artificial Intelligence, Santa Monica, Calif.: RAND Corporation, RR-1744-RC, 2017. As of September 12, Retrieved from: https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR1744.html (application date: May 26, 2023).

12. Cheatham B., Javanmardian K., Samandari, H. (2019). Confronting the risks of artificial intelligence. Retrieved from: <https://www.healthindustryhub.com.au/wp-content/uploads/2019/05/Confronting-the-risks-of-AI-2019.pdf> (application date: May 26, 2023).

Стаття надійшла до редакції : 25.05.2023 р.

Стаття прийнята до друку: 21.06.2023 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Ліхоносова Г. С. Фінансова безпека країни умовах цифровізації соціально-економічних процесів. *Часопис економічних реформ*. 2023. № 2 (50). С. 48–53.

